



## Cal Mestres

Balsareny

### Ubicació

**Comarca:** Bages  
**Lloc/Adreça:** Sector nordest del terme municipal. Barri de la Rabeia.  
**Emplaçament** Carretera de servei lateral a l'Eix del Llobregat (C-1411z), al km. 48,1 pista asfaltada direcció NE uns 800 m, poc abans d'arribar a la fàbrica de la Rabeia.  
**Alçada:** 329

### Coordenades:

**Latitud:** 41.87401  
**Longitud:** 1.88558  
**UTM Est (X):** 407524  
**UTM Nord (Y):** 4636388

### Classificació

**Número de fitxa** 08018 - 250  
**Àmbit:** Patrimoni immoble  
**Tipologia** Edifici  
**Estil / època:** Contemporani Popular  
**Segle** XIX-XX  
**Estat de conservació** Regular  
**Notes de conservació:** Part antiga poc integrada en la construcció moderna  
**Protecció** Legal  
**Tipus de protecció:** Inexistent  
**Observacions protecció:** Pla General d'Ordenació Urbana del Municipi de Balsareny (PGOU). Article 133 (protecció de masies). Núm. 39: cal Mestres.  
**Data aprovació:** dc., 27/11/1991 - 12:00  
**Accés** Fàcil  
**Ús actual:** Residencial  
**Titularitat** Privada  
**Titular:** 08018A009000190000DE  
**Autoria de la fitxa** Jordi Piñero Subirana

## **Descripció**

Antiga casa de pagès emplaçada al barri de casetes que va sorgir al voltant de la colònia industrial de la Rabeia. Està situada al sud d'una agrupació de quatre cases. Consta de dos cossos adossats: un de més antic, situat a llevant i amb els paraments de pedra, i un altre de modern situat a ponent i obrat majoritàriament amb totxo. En conjunt les dues parts presenten un contrast força acusat. De fet, la part antiga presenta un aspecte provisional o inacabat i la part moderna no hi ha quedat gens integrada, de manera que només aquest primer cos té un cert interès històric i patrimonial.

El cos antic adopta una planta més o menys quadrada, consta de dues plantes i té coberta a un sol vessant. La façana exterior que dona cap a llevant és on es fa més visibles la tipologia constructiva originària. Consta d'una galeria quadrada amb barana de ferro i finestres de fusta, i al costat té una petita finestra emmarcada amb maó, sobre un parament de pedra.

### **Observacions:**

Altres denominacions: ca la Cerdana

## **Història**

En aquest indret ja hi havia dos masos antics: la Rabeia (actualment coneguda com la Masoveria) i el Lledó. La creació de la fàbrica de la Rabeia, que va entrar en funcionament l'any 1880, va propiciar que a l'entorn es construïssin diverses casetes relativament disseminades, ja que dins del nucli de la fàbrica només hi havia uns 10 habitatges. Aquestes cases es van aixecar en els anys pròxims a la fundació de la fàbrica o una mica més endavant, fins al tombant de segle XX. Entre les més antigues hi ha cal Jep (entorn de 1875), cal l'Olivet, cal Roqueta i ca la Cerdana (pels volts de 1880), la Casa Blanca (principis de la dècada de 1890) i ca la Mònica (possiblement entre 1907 i 1908). La resta de cases de la contrada es van aixecar en una segona etapa, ja a partir de 1940: cal Torres, cal Viu, cal Riera i cal Masover. Cal dir que la majoria d'aquestes cases han estat molt reformades modernament i han perdut el seu interès patrimonial.

Pel que fa a cal Mestres en particular, es va construir en els anys en què va començar a funcionar la fàbrica de la Rabeia, entorn de 1880 (Carreté, 2010: 151). En un principi era força més petita i només tenia teulada a un sol vessant. En les parets laterals hi van deixar unes pedres que sortien amb la intenció d'engrandir la construcció més endavant. Però les obres noves que s'hi van realitzar al llarg del segle XX s'acoblen de manera molt irregular amb l'antiga.

A la dècada de 1930 va sorgir un grup musical en aquest barri que es trobava per assajar en aquesta casa. S'anomenaven Iberians Jazz i, més endavant, Triumf Jazz. Durant molts anys van amenitzar les festes majors del poble i de les rodalies. En Josep Mestre Escudé, que vivia a la casa, tocava el piano i per això els altres músics es desplaçaven aquí.

## **Bibliografia**

CARRETÉ PARERA, Ramon (2010). *Noms de lloc, de casa i de persona de Balsareny*. Institut Cartogràfic de Catalunya, Barcelona, p. 151.

FORASTÉ ROCA, Josep (1994). *Història de la Rabeia i de Sant Esteve*. Cercle Cultural de Balsareny, Ajuntament de Balsareny, p. 20, 42-44.

